

خلاصه گزارش برنامه‌ی «با من بخوان»

مدارس منطقه معلم کلایه

سال تحصیلی ۹۵-۹۶

مسئول پروژه: فرشته یوسفی

برنامه‌ی «با من بخوان»

در منطقه‌ی معلم کلايه

استان قزوین

در یک نگاه

سال تحصیلی ۹۵-۹۶

<p>مسئول پروژه: فرشته یوسفی</p> <p>همکاران و آموزشگران پروژه: مریم اخگری، مهری صفایی، سهیلا فلاح‌پور، بتول سلیمانی، فرشته دباغ</p> <p>پشتیبانان: سوگند و سوگل مافی</p>	<p>همکاران</p>
<p>مهرماه ۱۳۹۵ تا خرداد ماه ۱۳۹۶</p>	<p>زمان</p>
<p>بیش از ۲۳۰ کودک</p> <p>۳۱ مربی و آموزگار</p> <p>۱۵ مدرسه</p>	<p>تعداد کودکان آموزگاران و مدارس تحت پوشش</p>

برنامه‌ی «با من بخوان»

در منطقه‌ی معلم کلايه

استان قزوین

در یک نگاه

سال تحصیلی ۹۵-۹۶

کارگاه ادبیات کودک و کتاب‌های با کیفیت، بلندخوانی و عناصر داستان	کارگاه‌های برگزار شده
کارگاه هنر و نمایش	
کارگاه سواد پایه: آواورزی و الفباورزی، واژه نامه چیستانی، ریاضی آموز لولویی و فارسی آموزهای ادبی	
بازدید نخست: اسفند ماه ۱۳۹۵	بازدیدها
بازدید دوم: اردیبهشت ماه ۱۳۹۶	
۷۱۹ جلد کتاب	کتاب‌ها، دستنامه‌ها و فعالیت‌های ارسال شده
۶۳۵ دستنامه، برگه‌ی فعالیت و کتابخانه‌ی پارچه‌ای برای هر کلاس	

در سال تحصیلی ۹۵-۹۶
برنامه‌ی «با من بخوان» با
پشتیبانی مالی خانواده محترم
سهراب مافی از نیکوکاران حامی
برنامه‌ی «با من بخوان»، به
طور ویژه برای مدارس منطقه
معلم‌کلايه در استان قزوین اجرا
شد. در این برنامه بیش از ۲۳۰
کودک در ۱۵ مدرسه‌ی منطقه
که اغلب چندپایه هستند، تحت
پوشش برنامه قرار گرفتند.

اهداف برنامه در منطقه

❖ توجه به آموزش کودکان مدارس روستایی

❖ تقویت سواد پایه دانش آموزان با استفاده از شیوه‌های نوین آموزش خلاق کودک محور

❖ استفاده از ادبیات کودکان و گونه‌های مختلف آن در راستای رشد مهارت‌های خواندن و بهبود سواد پایه هم زمان با افزایش علاقه‌ی کودکان به کتاب و کتابخوانی و درک لذت خواندن

❖ آموزش مربیان و آموزگاران روستایی و نیز توانمندسازی و افزایش مهارت‌های آنان برای غنا بخشیدن به فضا و محتوای کلاس‌ها

❖ پرداختن به ارزش‌های زندگی مانند شادی، صلح، مشارکت، احترام به طبیعت و...

برگزاری کارگاه‌ها برای آموزگاران منطقه معلم کلایه - مهرماه ۱۳۹۵

در ۲۹ و ۳۰ مهرماه ۱۳۹۵ مجموعه کارگاه‌های آموزشی «با من بخوان» با شرکت ۳۱ نفر از آموزگاران منطقه برگزار شد. شرکت‌کنندگان در این کارگاه‌ها از شهر معلم کلایه و روستاهای مزرع، دیکین، کوشک، اوان، زرآباد، شهرک، لامان، گازرخان، کلایه، هنیز، سفیددر، زوارک، ایوانک، گرمارود و مدان در این کارگاه شرکت کرده بودند.

کارگاه‌ها در سالن اجتماعات اداری آموزش و پرورش معلم کلایه برگزار گردید.

عناوین کارگاه‌ها

- ۱. ادبیات کودک و کتاب‌های باکیفیت:** آشنایی کلی با ادبیات کودکان، کارکردهای آن و شاخص‌های کتاب‌های باکیفیت موضوع این کارگاه است. آموزگاران به شیوه‌ی عملی و تئوری با روش انتخاب یک کتاب باکیفیت آشنا می‌شوند. همچنین در این کارگاه کتاب‌های مصور و تصویری معرفی می‌شوند.
- ۲. کارگاه بلندخوانی:** در این کارگاه چگونگی خواندن کتاب برای کودکان و نوجوانان به شیوه‌ی بلندخوانی آموزش داده می‌شود. بلندخوانی یکی از محورهای اصلی برنامه‌ی «با من بخوان» است.
- ۳. کارگاه عناصر داستان:** هدف از این کارگاه شناخت مقدماتی عناصر ادبی و روش‌های سهیم شدن عناصر ادبی با کودکان و نوجوانان است. این کارگاه به آموزگاران می‌آموزد چگونه داستان را برای کودک و نوجوان قابل لمس و تاثیرگذاری آن را بیشتر کنند.
- ۴. کارگاه‌های سوادپایه - الفباورزی، آواورزی، ریاضی‌آموز لولویی و...:** تقویت سوادپایه و آموزش خلاق از راه ادبیات در راستای آمادگی کودکان برای دوره‌ی خواندن و نوشتن و یادگیری ریاضی، همراه با لذت و سرگرمی و از راه داستان، شعر، تصویرخوانی و بازی از اهداف این کارگاه است.
- ۵. کارگاه هنر، بیان و بدن و آشنایی با انواع نمایش:** در کارگاه‌های هنر برنامه «با من بخوان» شکل تئوری و عملی مربیان و آموزگاران با تکنیک‌های گوناگون نمایش و تکنیک‌های ساده‌ی بیان و بدن آشنا می‌شوند. ساخت انواع ماسک، و عروسک‌های و صحنه نمایش برای انجام فعالیت‌های در پیوند با کتابخوانی از دیگر بخش‌های این کارگاه است.

برگزاری کارگاه ها برای آموزگاران - مهرماه ۱۳۹۵

کارگاه عناصر داستان - توالی داستان و پیرنگ

برگزاری کارگاه ها برای
آموزگاران - مهرماه ۱۳۹۵

کارگاه عناصر داستان

توالی داستان

و

پیرنگ

کارگاه بلندخوانی

آموزگاران به صورت گروهی بلندخوانی کتابهای باکیفیت را تمرین می کنند.

در کارگاه بیان و بدن، آموزگاران در جای کودکان قرار می گیرند تا لذت نمایش را از دید آن‌ها تجربه کنند و بیاموزند که چگونه نمایش‌های خلاق و بداهه در تقویت اعتماد به نفس کودکان و توانایی بیان خویش موثر است.

بازدید نخست - اسفندماه ۱۳۹۵

بعد از برگزاری کارگاه در مهر ماه، به علت برف و یخبندان و صعب‌العبور بودن جاده‌های روستایی در زمستان موفق به بازدید از مدارس نشدیم.

در تاریخ ۱۰ و ۱۱ اسفندماه ۱۳۹۵ خانم‌ها فرشته یوسفی و فرشته دباغ به منطقه‌ی معلم‌کلایه و روستاهای اطراف آن سفر کردند تا از عملکرد آموزگاران منطقه بازدید کنند. از ۶ منطقه و ۱۵۹ دانش‌آموز بازدید و روند اجرای برنامه بررسی شد.

در این دو روز از دبستان‌های روستاهای دیکین، زرآباد و اوان و نیز دو دبستان در معلم‌کلایه بازدید به عمل آمد و به علت شرایط نامساعد جوی بازدید از بقیه مدارس به بعد از عید موکول شد.

در مدارس روستایی کلاس‌ها چندپایه و در معلم‌کلایه تک‌پایه هستند.

بازدید نخست - اسفندماه ۱۳۹۵

کودکان در حال درست کردن ماسک شخصیت‌های داستان

کودکان با درست کردن ماسک و اجرای نمایش در پیوند با کتاب،
با شخصیت‌های داستان همذات‌پنداری می‌کنند و از این راه
دنیای داستان را تجربه می‌کنند و در آن سهیم می‌شوند.

دانش‌آموزان به کمک آموزگاران خود، کلاس را با فعالیت‌ها و نقاشی‌های در پیوند با بلندخوانی تزیین کردند.

نمونه‌هایی از فعالیت‌های دانش‌آموزان

کودکان کتاب‌ها را با هم می‌خوانند و با کنجکاوی به کشف دنیای تازه‌ی داستان‌ها می‌پردازند

کودکان کتاب‌هایی را که بیشتر دوست داشتند در حضور بازدیدکنندگان می‌خوانند.

تجربه کتابخوانی و فعالیت در فضای باز بیرون از مدرسه

کودکان رویدادهای رنگارنگ داستان را در فضای محیط بومی خود تجربه می‌کنند و به این‌سان علاوه بر درونی‌سازی داستان، می‌آموزند که چگونه از امکانات موجود، بهترین بهره را ببرند.

عروسک‌های انگشتی

رنگارنگ

که برای اجرای نمایش

داستان‌ها

ساخته شده‌اند

بازدید دوم - اردیبهشت ۱۳۹۶

در تاریخ ۹ و ۱۰ اردیبهشت ماه ۱۳۹۶ خانم‌ها یوسفی ، سلیمانی و صفایی به منطقه‌ی معلم‌کلایه و روستاهای اطراف آن سفر کردند تا به مدارسی بروند که در بهمن ماه موفق به بازدید آن‌ها نشده بودند. در این بازدید عملکرد ۱۱ آموزگار باقی مانده ارزیابی شد.

بازدید دوم - اردیبهشت ماه ۱۳۹۵

کودکان در کنار هم کتاب‌های مورد علاقه‌شان را می‌خوانند.

آموزگار در حال
بلندخوانی کتاب برای
دانش آموزانی که با
علاقه به داستان
گوش سپرده‌اند...

خلاقیت معلم پس از بلندخوانی کتاب تنور:
کودکان پختن نان را در کنار یکدیگر تجربه
می کنند.

**در پایان هر بازدید کتاب‌های عیدی در همه مدارس به کودکان اهدا شد و
باقی مانده کتاب‌های اهدایی به کتابخانه منتقل شد.**

ارزیابی کلی برنامه

دستاوردها

❖ از دیدگاه آموزگاران این طرح در رشد ذهنی و فکری، خلاقیت و توانایی روان‌خوانی کودکان تاثیر بسزایی داشته است. ذهن کودکان را فعال‌تر کرده و برای کودکانی که از نظر توانایی در سطح پایین‌تری هستند مفید بوده است.

❖ اغلب آموزگاران و دانش‌آموزان به اجرای طرح تمایل نشان داده و آن را به خوبی اجرا کرده بودند. کودکان پس از بلندخوانی عروسک انگشتی و ماسک ساخته‌اند و نمایش اجرا کرده‌اند. توالی رخدادهای کتاب‌های خانم زری، مرغ سرخ پاکوتاه و... تمرین کرده‌اند. پس از بلندخوانی نقاشی کشیده‌اند، پازل ساخته‌اند و پانتومیم اجرا کرده‌اند.

❖ یکی دیگر از فعالیت‌های کودکان درست کردن کتاب داستان بود. در یکی از کلاس‌ها پس از بلندخوانی کتاب «خانم زری به گردش می‌رود» دو نفر از دانش‌آموزان بدون این‌که به معلم بگویند یک داستان تصویری نوشته و نقاشی کرده‌اند که بسیار جالب است. اسم کتابشان چشم آبی و عسلک است.

❖ آموزگاران در نصب کتابخانه‌ها هم گاهی روش‌های جدید به کار برده بودند. برای مثال یکی از آنان دو کتابخانه در کلاس نصب کرده بود، یکی برای کتاب‌های خوانده شده و دیگری برای کتاب‌های خوانده نشده.

❖ بیشتر آموزگاران معتقد بودند بلندخوانی و فعالیت‌های الفباورزی سبب پیشرفت دانش‌آموزان در درس فارسی شده است و بچه‌ها شعرها و صداها را خوب یاد گرفته‌اند.

❖ کودکان به کتاب واژه‌نامه چیستانی و فعالیت‌های آن علاقه نشان داده‌اند و از آن در درس‌های هنر، علوم و ریاضی استفاده کرده‌اند. حتی یکی از آموزگاران اعتقاد دارد واژه‌نامه به روان‌خوانی کودکان کمک بسیاری کرده است.

دانش‌آموزان به کتاب‌های «با من بخوان» تمایل نشان داده‌اند و دوست دارند کتاب‌ها را امانت ببرند. یکی از آموزگاران از بچه‌ها خواسته تا مشاهدات خود را درباره‌ی کتاب‌هایی که به امانت می‌برند، بنویسند.

چالش‌ها و مشکلات

❖ در زمستان بارش برف و یخبندان سبب بسته شدن جاده‌ها شد و دسترسی به بعضی مناطق ممکن نبود. به همین دلیل بازدید مناطق دیگر به اردیبهشت ماه موکول شد. بارندگی شدید در اردیبهشت ماه دسترسی به مناطق را دشوار کرد. اما با وجود این در نهایت بازدیدها تقریباً به طور کامل انجام شد.

❖ تعداد کم دانش‌آموزان در مدارس سبب شده است که کلاس‌ها چندپایه باشند و کلاس با دانش‌آموزان پایه‌های مختلف تشکیل شود. این چندپایه بودن گاهی اجرای طرح را برای آموزگاران دشوار کرده است.

❖ با آن‌که فضای بیشتر کلاس‌ها مناسب است و نور عالی و چشم‌انداز خوبی دارد اما میز و نیمکت‌ها و تجهیزات و امکانات کلاس‌ها کهنه هستند. در فصل زمستان گاهی بوی نفت بخاری‌های کلاس به شدت در کلاس حس می‌شود.

جمع‌بندی و ارزیابی نهایی

در یک نگاه کلی آن چه از اجرای طرح در منطقه معلم‌کلايه به دست می‌آید نشان می‌دهد، انجام فعالیت‌ها و استفاده از کتاب‌های با من بخوان سبب پیشبرد آموزش کودکان و تقویت مهارت‌های ذهنی آن‌ها شده است و این منطقه نیز مانند مناطق دیگر نیاز اساسی به اجرای طرح دارد. طرح سبب ایجاد انگیزه در آموزگاران علاقمند شده و روند آموزش را هم برای آن‌ها و هم برای دانش‌آموزان جذاب‌تر کرده است و در رفع مشکلات آموزشی به ویژه روان‌خوانی کودکان تاثیرگذار بوده است.

دشواری‌های دسترسی به منطقه به خاطر نامناسب بودن جاده‌ها و کوهستانی بودن منطقه و همچنین پیچیدگی‌های مربوط به متقاعد کردن آموزگاران در اجرای درست و کامل طرح، مانند دیگر مناطق وجود دارد. اما با چشم‌اندازهایی که برای شیوه اجرای طرح در آینده در نظر گرفته شده امید است این دشواری‌ها نیز مرتفع شود.

پیشنهادها و چشم‌انداز آینده

با توجه به این‌که اندک آموزگاران وجود دارند که تمایل چندانی به اجرای طرح به صورت فعال و خلاق ندارند، گروه کارشناسان پیشنهاد می‌دهند که بیش‌تر روی نیروهای علاقمند در منطقه سرمایه‌گذاری و تمرکز شود.

همچنین با توجه به نامناسب بودن جاده‌های منطقه، به ویژه در فصل‌های سرد سال و همچنین تعداد کم دانش‌آموزان در هر کلاس، وجود پایگاه‌های ثابتی که بتواند تمام منطقه را پوشش دهد، اجرای طرح را عملی‌تر می‌کند.

بر این اساس کارشناسان با من بخوان «کتابخانه‌ی کودک محور» را به عنوان پایگاه ترویج پیشنهاد می‌دهند. این گونه کتابخانه‌ها در نقاطی تاسیس می‌شوند که برای مدارس منطقه قابل دسترس باشند و آموزگاران بتوانند به طور منظم بسته‌های کتاب‌های «با من بخوان» را از آن‌جا تهیه کنند و به مدارس ببرند و نشست‌های کتابخوانی را به این طریق با کودکان برگزار کنند.

همچنین کودکان و نوجوانان و مدارس منطقه می‌توانند عضو این کتابخانه باشند، در برنامه‌های کتابخوانی آن شرکت کنند و در اوقات فراغت خود از امکانات کتابخانه بهره‌مند شوند.

در حال حاضر مذاکراتی با آموزش و پرورش و دهیاری برای بررسی امکانات و ظرفیت‌های راه‌اندازی چنین کتابخانه‌ای در حال انجام است.

«با من بخوان» امید دارد با شناخت توانمندی‌ها و کاستی‌های موجود در منطقه و با برنامه‌ی درست و مطابق با نیازها و علایق کودکان، بتواند در آینده گامی بلندتر در جهت تقویت مهارت‌های دانش آموزان این منطقه بردارد.

«با من بخوان» در مناطق

روستایی معلم کلایه

با پشتیبانی خانم‌ها

سوگل و سوگند مافی

و با یاد و خاطره‌ی

خانم معصومه سهراب و آقای یحیی مافی

بنیان‌گذاران شورای کتاب کودک و مجتمع

آموزشی مهران اجرا شد

و کودکان را با لحظه‌های شاد و پرنشاط

آموزش خلاق آشنا کرد.